

Кожна з виділених груп факторів впливає на процес трансферу технологій машинобудівного підприємства, проте ступінь їх впливу різна. Так, загальний макроекономічний стан держави формує умови функціонування галузі в цілому та її інноваційно-інвестиційну активність. Стан та розвиток галузі визначають можливості здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності окремого машинобудівного підприємства, виходячи з його внутрішніх потреб та наявних ресурсів. Тобто, чинники макrorівня опосередковано впливають на інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства, а мезо- та мікрорівнів – безпосередньо.

Список літератури: 1. *Лащик І. І., Кондрат І. Ю.* Інноваційна діяльність як складова розвитку машинобудівних підприємств в умовах антикризового управління / І.І.Лащик, І. Ю.Кондрат // Економічний простір. Збірник наукових праць – 2009. – № 23/2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_23/2/laschik.pdf. 2. *Романенко В.А.* Інноваційна діяльність у машинобудівному комплексі України [Текст]/В.А.Романенко//Проблеми науки.–2007.–№6.–С.17-23. 3. *Федулова Л.І., Александрова В. П., Бажал Ю. М. та ін.* Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика [Текст]: монографія / Федулова Л.І., Александрова В.П., Бажал Ю.М. та ін.; Ін-т економ. прогнозування. – К. : Основа, 2005. – 550 с. – ISBN966-699-117-9. 4. *Mahdjoubi D.* The Linear Model of Technological Innovation: Background and Taxonomy [Електронний ресурс] / Mahdjoubi D. – Режим доступу: <http://www.gslis.utexas.edu/~darius/04-Linear%20Model.pdf>. 5. *Yates A.* What drives technology development? [Електронний ресурс] / Yates A. – Режим доступу: http://www.ieaust.org.au/policy/speeches_by_year2_0.html. 6. *Freeman C.* The Economics of Industrial Innovation / Freeman C., Soete L. – London: Pinter, 1999 – 470 p. 7. *Peterson D. J.* New Forces at Work in Mining: Industry Views of Critical Technologies. [Електронний ресурс] / Peterson D. J., La-Tourrette T., Bartis J. T. – RAND Report, 2001. – 92 p.– Режим доступу: www.rand.org/pubs/monograph_reports/MR1324. 8. Oslo Manual. Proposed guidelines for collecting and interpreting technological innovation data [Електронний ресурс]. – 52p.– Режим доступу: http://www.belspo.be/belspo/stat/meth/acrobat/Oslo_e.pdf.

Ю.А. Олійник, аспірант

С.А. Мехович, проф. кафедри економічного аналізу та обліку НТУ «ХП»

ОЦІНКА ТЕНДЕНЦІЙ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інвестиції як економічна категорія виконують низку найважливіших функцій, без яких неможливий поступальний розвиток економіки будь-якої держави. Інвестиції, будучи найважливішою економічною категорією, відіграють вагомую роль як на макро-, так і на мікрорівні, в першу чергу для

простого і розширеного відтворення, структурних перетворень, максимізації прибутків і на цій основі вирішення багатьох соціальних проблем [1, с. 59].

При здійсненні інвестиційної діяльності інвесторам для успішного інвестування необхідно спиратися на показники, що характеризують інвестиційну привабливість країн і регіонів та стан інвестиційного ринку.

Оцінка інвестиційної привабливості держави – це складний процес, що вимагає врахування значної кількості чинників [2, с. 154].

Державна інвестиційна політика країни зараз спрямована саме на те, щоб забезпечити інвесторів усіма необхідними умовами для роботи на вітчизняному ринку, так як велике значення для України мають внутрішні інвестиції. Також основною ціллю державної політики є створення умов для ефективних вкладень в економіку країни з-за кордону.

Аналіз інвестицій в основний капітал в останні роки в Україні свідчить, що в середньому по промисловості в останні роки зросла частка інвестицій у виробництво і розподілення електроенергії, газу, води (з 11,5% до 34,9%) та виготовлення виробів з деревини (з 1,7% у 2005 р. до 2,3% у 2013 р.), натомість зменшилася частка інвестицій у добувну промисловість (з 23,2% у 2005 р. до 22,8% у 2012 р.), переробну промисловість (з 63,9% до 42,2). Однак, спостерігається зменшення частки інвестування майже всіх галузей переробної промисловості. [4]

Наслідком світової фінансово-економічної кризи є значне уповільнення темпів оновлення основного капіталу, що призвело до обвального згортання інвестиційної діяльності в Україні. Починаючи з 2008 р. відбувалося зниження інвестиційної активності, яке спостерігається й досі. Це свідчить про наявність проблем у сфері фінансового забезпечення інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств. Зокрема, у 2009 р. обсяги інвестування в основний капітал скоротились більш ніж на 41,5% порівняно з 2008 р. [3, с. 7].

У 2011 р. вдалося забезпечити приріст обсягу капітальних інвестицій, що становив 23,9% порівняно з 2010 р., але вже у 2013 р. відбулося скорочення обсягу капітальних вкладень на 15,8 млрд. грн.. у порівнянні із 2012 р. та було

освоєно 247,9 млрд. грн. [4]. Це свідчить, що процес відновлення інвестиційної активності у післякризовий період розпочався із суттєвим відставанням від динаміки економічного зростання. Зберігається негативна тенденція і в 2014 р., зокрема у першому кварталі здійснено капітальних інвестицій на 18% менше від обсягу капітальних інвестицій аналогічного періоду 2013 р. Уповільнення темпів інвестиційної діяльності в середньому по економіці було обумовлено зокрема її спадом у добувній промисловості (24,3%), підприємствах транспорту та зв'язку на 41,4%. В промисловості за підсумками 2013 р., незважаючи на майже 7-% зростання обсягу капітальних вкладень, відбулося помітне уповільнення динаміки економічного зростання (обсяг виробництва промислової продукції в 2013 р. скоротився на 26%). У 2012-2013 рр. позначилась тенденція до відновлення процесів нагромадження капіталу, проте темпи такого відновлення були вельми низькими. Норма нагромадження основного капіталу в структурі ВВП у 2012 р. становила 18,7%, 2013 р. – 17,3% і суттєво поступалася докризовим показникам (у 2008 р. – 26,4%). У порівнянні, в країнах, яким довелося здійснювати модернізацію, структурну перебудову з метою забезпечення конкурентоспроможності, протягом тривалих періодів спостерігався рівень нагромадження основного капіталу понад 30% [5, с. 11]. За результатами 2013 р. приріст капітальних інвестицій відбувся лише у сфері будівництва (3,2%) та у сфері операцій з нерухомим майном (9,7%). Натомість інвестиційна активність у промисловості була значно нижчою – лише 2%. Вже на протязі кількох останніх років, сформовані пріоритети інвестування засвідчують переважаючу інвестиційну привабливість секторів з високою ліквідністю та швидким обігом коштів. [3, с.183]. Порівнюючи виявлені тенденції по Україні загалом та по регіонах, можна дійти висновку, що вони не збігаються, а в деяких регіонах простежується кардинально інша ситуація.

Для більш чіткого відображення, чинники, які можуть активізувати інвестиційний клімат, можна відобразити за допомогою схеми (рис. 1).

Ключову роль у формуванні інвестиційного клімату відіграє національна інноваційна система, що складається із інститутів, суб'єктів, законів, правил та

політики. Інститути забезпечують вирішальний вплив на інноваційну активність та інноваційну привабливість.

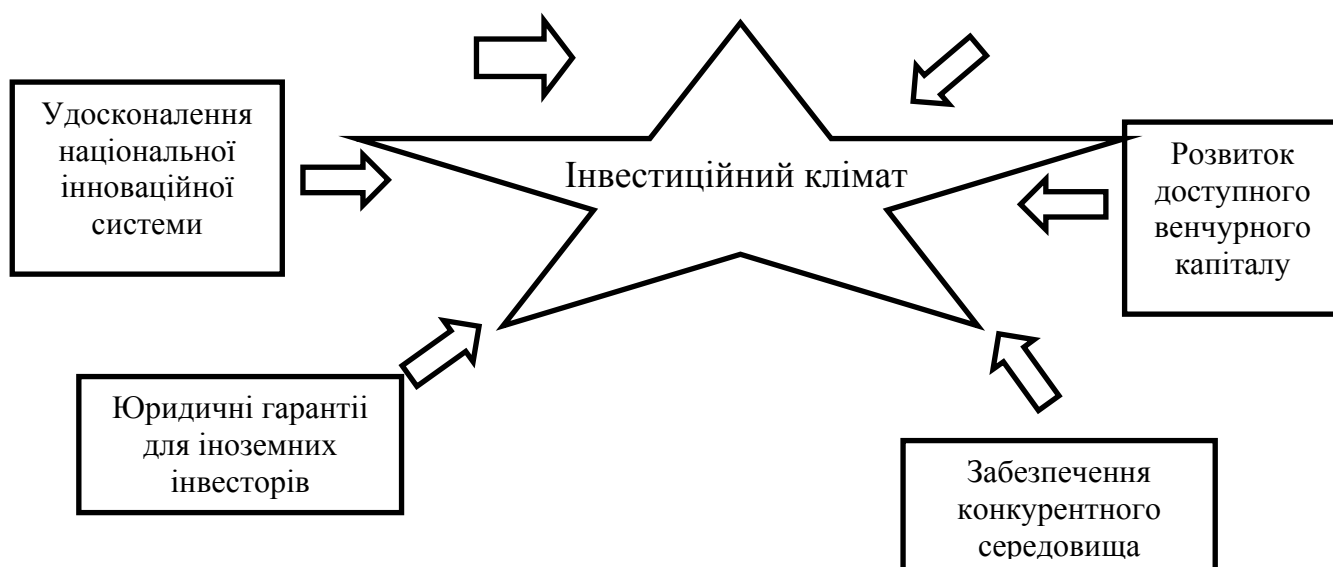

Рис. 1. Чинники, які формують інвестиційний клімат у країні (виокремлено автором)

Ефективними інструментами здійснення інноваційної діяльності у світовій практиці визнані технологічні платформи та державно-приватне партнерство, що формуються на основі регіональної кластерної політики. Саме цих інструментів бракує у вітчизняній практиці.

Висновки:

1. Національна інноваційна система не відповідає сучасним вимогам та потребує удосконаленню.

2. Потребують укріпленню зв'язки між наукою та бізнес-сектором, що є ключовими для визначення стратегії у сфері науки, технологій та інновацій.

3. Низькі темпи відновлення інвестиційної активності, не дозволяють говорити про наявність достатнього інвестиційного ресурсу для модернізації економіки.

4. Дуже низький рівень валового нагромадження основного капіталу значно поступається показникам докризового рівня і не відповідає потребам

забезпечення розширеного економічного відтворення.

5. Нераціональна структура інвестицій в основний капітал за сферами економіки має високу частку фінансово-посередницьких секторів, що не забезпечує вплив на розвиток базових секторів економіки.

6. У структурі інвестування випереджаючими темпами у порівнянні з промисловим виробництвом зростає питома вага добувної та інших базових галузей, що негативно впливає на загальний стан виробничого сектору.

7. Нераціональна структура залучених в українську економіку іноземних інвестицій та низькі темпи їх відновлення.

Список літератури: 1. Білоброва І.Ю. Удосконалення інноваційного менеджменту на машинобудівному підприємстві: автореферат дис...канд.. екон. наук: -08.06.01/ Білоброва Ірина Юріївна; Техноло ун-т Поділля. – Хмельницьк, 2012. - –9 с. 2. Бубенко П. Чому гальмуються інноваційні процеси в Україні? / П. Бубенко, В. Гусев // Економіка України . - 2009. - № 6. - С. 30-38. 3. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. / Я. А. Жаліло. – К.: НІСД, 2009. – 336 с. 4. Капітальні інвестиції за видами промислової діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> 5. Пріоритети інвестиційної політики у контексті модернізації економіки України: аналітична доповідь. – К.: НІСД, 2013. – 48 с. 6. Капітальні інвестиції (щоквартальні показники). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

П.Г. Перерва, доктор екон. наук, професор НТУ «ХП», м. Харків

Торой Іллка, доктор екон. наук, університет м. Куопіо (Фінляндія)

Р.О. Побережний, асистент каф. ОВ та УП, НТУ «ХП», м. Харків

ФУНКЦІЇ ЗСП ПРИ ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Концепція Balanced Scorecard (Збалансована система показників – ЗСП) має всі передумови для впровадження та використання підприємствами машинобудівної галузі при формуванні стратегій їх розвитку в умовах невизначеності та мінливості зовнішнього середовища, а необхідність та доцільність її застосування, обумовлюється визначеними в дослідженні функціями концепції ЗСП, які з одного боку, характеризують її як інструмент